

תורה אור • פרשת בראשית • מאמר 11

בעטרה שעטרה לו אמו כי מצות התורה הן...

”בעטרה שעטרה לו אמו”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/bereishis/11](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/bereishis/11)

1 בעטרה שעטרה לו אמו כי מצות התורה הן תרי"ג מצות דאורייתא וז' מצות דרבנן שהם תרי"ך עמודי אור בחי' כתר ועטרה והוא מה שלמעלה מהשתלשלות.

"בעטרה שעטרה לו אמו": שכן מצוות התורה הן תרי"ג מצוות מן התורה ושבע מצוות מדברי חכמים, שהן שש מאות ועשרים עמודי אור, בחינת כתר ועטרה; וזהו מה שלמעלה מהשתלשלות.

והנה עד"מ העטרה היא עשויה מאבנים טובות מאירים ומבהיקים מאד והרי גוף האבנים הם רק בחי' דומם אלא שמזככים אותם.

והנה, בדרך משל: העטרה עשויה מאבנים טובות המאירות ומנצנצות מאוד; ואף על פי כן, עצם האבנים הוא רק מבחינת הדומם, אלא שמזככים אותן.

2 ולפי שהוא דבר פלא שהדומם כאבן יאיר כ"כ [כל כך] ע"כ הם יקרים מאד ולכך ניתן לתכשיט על הראש אעפ"י [אף על פי] שהראש מעלתו נכבדת להיות שבו שוכן אור החכמה כו'

ומכיוון שזהו דבר פלא שדבר דומם, כמו אבן, יאיר כל כך, הרי הוא יקר מאוד; ולכן קובעים אותו כתכשיט על הראש, אף שמעלת הראש נכבדה, שכן בו שוכן אור החכמה וכו'.

וכך המצות נעשים בענינים גשמיים מבחי' ק"נ [קליפת נוגה] אלא ע"י הבירור נעשה זה דבר הפלא שהיש גשמי יהיה בטל לכן נעשה מזה עטרה ובחי' המשכת הכתר והוא לעילא מן שמשא כו':

וכך גם המצוות נעשות באמצעות דברים גשמיים שמבחינת קליפת נוגה, אלא שעל ידי הבירור נעשה דבר פלא זה: שהיש הגשמי נעשה בטל. לכן נעשית מכך עטרה, ונמשכת בחינת כתר, שהיא "למעלה מן השמש" וכו'.

3 ביום חתונתו זו מ"ת [מתן תורה] כבר מבואר למעלה הטעם שנק' ביום חתונתו שהיא המשכת ח"ע [חכמה עילאה] מוחא כו'

"ביום חתונתו" — זו מתן תורה. כבר התבאר למעלה הטעם לכך שהוא נקרא "יום חתונתו": משום שבו נמשכת חכמה עילאה, ה"מוח" וכו'.

ובזה מתלבש כח התענוג שהוא פנימי [פנימיות / פנימית] הרצון כנ"ל. ושמחת לבו זה בנין בהמ"ק [בית המקדש] פ"י פתיחת הלב נק' שמחת לבו

ובה מתלבש כוח התענוג, שהוא פנימיות הרצון, כנוצר לעיל. "וביום שמחת לבו" — זהו בנין בית המקדש. כלומר, פתיחת הלב נקראת "שמחת לבו",

משא"כ בגלות נקי חולת אהבה שאין הסיכוב והילוך רוח החיים מהלב אל האברים כדבעי וע"כ אומרת סמכוני כו' ע"י התורה שנקי רפואה כנ"ל.

ואילו בגלות היא נקראת "חולת אהבה", משום שזרימת רוח החיים מן הלב אל האברים אינה מתנהלת כראוי; ולכן היא אומרת "סמכוני" וכו' — באמצעות התורה, הנקראת רפואה, כנזכר לעיל.

4 והנה התענוג והשמחה לכאורה ענין א' הם אבל באמת ב' ענינים המה כי עד"מ עשיר שיש לו מטמון

והנה, לכאורה התענוג והשמחה הם עניין אחד, אך לאמיתו של דבר אלה שני ענינים. משל למה הדבר דומה? לעשיר שיש לו מטמון

כסף וזהב באוצרו הוא שמח וטוב לב אעפ"י [אף על פי] שאינו רואה אותו וגם אעפ"י [אף על פי] שהממון רחוק ממנו כמה מאות פרסאות.

של כסף וזהב באוצרו; הוא שמח וטוב לב אף שאינו רואה אותו, ואף שהממון רחוק ממנו כמה מאות פרסאות.

אך להיותו יודע שישנם בשלימות בודאי אעפ"י [אף על פי] שמכוסה ונעלם הוא מעיניו עתה ישמח לבו מאד וזהו ענין ומהות השמחה שיכול להיות על הטוב אף כשהוא נעלם ומכוסה מעיניו.

אלא שמכיוון שהוא יודע שהממון בודאי קיים בשלמותו, אף שכעת הוא מכוסה ונעלם מעיניו, לבו שמח מאוד. וזהו ענינה ומהותה של השמחה: אפשר לשמוח על דבר טוב גם כשהוא נסתר ומכוסה מן העיניים.

אבל ענין התענוג והשעשועים אינו אלא דוקא כשרואה הדבר שמתענג ממנו בעיניו ממש כמו שעשוע האב עם בנו הוא דוקא כשרואהו בעיניו

אבל התענוג והשעשוע שייכים רק כאשר האדם רואה ממש בעיניו את הדבר שממנו הוא מתענג. למשל, שעשועי של אב בבנו הם דוקא כשהוא רואה אותו בעיניו;

משא"כ מרחוק אינו שייך תענוג רק שמחה ולכן מברכין ברכת הראיה כשרואה אדם החביב לו כו'.

ואילו כשהוא רחוק, אין שייך תענוג אלא שמחה בלבד. לכן מברכים את ברכת הראיה כשרואים אדם היקר לנו וכו'.

5 והנמשל יובן בענין שמחה של מצוה דהנה טעמי תורה לא נתגלו עתה שאין עתה הגילוי רק שכך רצונו ית'.

את הנמשל נבין בעניין שמחת המצווה. הנה, טעמי התורה לא התגלו כעת, משום שכעת אין גילוי, אלא רק שכך רצונו יתברך.

ולע"ל [ולעתיד לבוא] יתגלו טעמי תורה בחיי ענג עליון שיש בכל מצוה אמנם גם עתה ידוע לנו שמלובש ונמשך בהמצוה מבחי תענוג העליון

ולעתיד לבוא יתגלו טעמי התורה — בחינת התענוג העליון שיש בכל מצווה. ואף על פי כן, גם כעת ידוע לנו שבמצווה מתלבש ונמשך משהו מבחינת התענוג העליון,

רק שאין מהותו מושג ולכן יכול להיות מזה בחי שמחה גדולה וכמ"ש בשמחה ובטוב לבב מרוב כל. אלא שמהותו אינה מושגת; ולכן יכולה לבוא מכך בחינת שמחה גדולה, כמו שכתוב: "בשמחה ובטוב לבב מרוב כל".

כמו שהעשיר שמח מהמטמון אף שאינו רואהו בעיניו כו'. אך לע"ל [ולעתיד לבוא] יתגלה מהות התענוג העליון וזהו ישקני מנשיקות פיהו.

כמו שהעשיר שמח על המטמון אף שאינו רואה אותו בעיניו וכו'. אבל לעתיד לבוא תתגלה מהות התענוג העליון, וזהו "ישקני מנשיקות פיהו".

6 ולכן בהמ"ק [בית המקדש] נקי שמחת לבו שהיה האור ג"כ מוסתר בארון וכפורת כו'. וכן תפלה באהוי"ר [באהבה ויראה] הוא ג"כ רק השגת המציאות ולא המהות.

ולכן בית המקדש נקרא "שמחת לבו", שכן גם בו היה האור נסתר בארון ובכפורת וכו'. וכך גם בתפילה מתוך אהבה ויראה יש רק השגת המציאות, ולא השגת המהות.

אך ביום חתונתו זו מתן תורה נמשך בחי תענוג אלא שמ"מ עכשיו אין התענוג בגלוי אבל "ביום חתונתו" — זה מתן תורה — נמשכה בחינת תענוג, אלא שלמרות זאת התענוג אינו גלוי כעת,

שמלובש ג"כ בהתלבשות בענינים גשמיים כ"א לע"ל [ולעתיד לבוא] יתגלה מתוך הלבושים וע"ז נאמר וראנה בבחי רא"י [ראיה] ממש כמ"ש ולא יכנף עוד כו' והיו עיניך רואות כו':

מפני שגם הוא מתלבש בענינים גשמיים; אבל לעתיד לבוא הוא יתגלה מתוך הלבושים. ועל כך נאמר "וראנה", בבחינת ראיה ממש, כמו שכתוב: "ולא יכנף עוד" וכו', "והיו עיניך רואות" וכו'.

7 ועפ"ז [ועל פי זה] יובן המדרש (בפ' בראשית פ' כ"ז) ע"פ ויתעצב אל לבו אמר רבי ברכיה משל למלך שבנה פלטין ע"י אדריכל ראה אותה

על פי זה יובן המדרש (בפרשת בראשית, פרשה כ"ז), על הפסוק "ויתעצב אל לבו": אמר רבי ברכיה, משל למלך שבנה ארמון באמצעות אדריכל, וכשראה אותו

ולא ערבה לו על מי יש לו להתכעס לא על אדריכל כך ויתעצב אל לבו עכ"ל [עד כאן לשונו].

ולא היה הדבר ערב לו. על מי היה לו לכעוס, אם לא על האדריכל? כך גם "ויתעצב אל לבו". עד כאן לשונו.

כי ממש"ל [ממה שכתוב לעיל] בענין וביום שמחת לבו זה בנין בהמ"ק [בית המקדש] שמדת מלכותו ית' נקראת לב שממנו נמשך החיות לכל האברים

שהרי לפי מה שנתבאר לעיל בענין "וביום שמחת לבו" — זה בנין בית המקדש, מידת מלכותו ית' נקראת "לב", וממנה נמשכת החיות לכל האיברים,

ואח"כ חוזרים הדמים מכל האברים אל הלב כך בחי' מלכותך הוא מכ"ע [מלכות כל עולמים] שממנה נמשך השפעת החיות לבי"ע והוא בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין]

ואחר כך הדם חוזר מכל האיברים אל הלב. כך גם "מלכותך" היא "מלכות כל העולמים", וממנה נמשכת השפעת החיות לבי"ע — בריאה, יצירה ועשיה; וזו בחינת ממלא כל עלמין.

ואח"כ עולה האתעדל"ת [האתערותא דלתתא] מבי"ע לבחי' מלכות ואתעדל"ת [ואתערותא דלתתא] זו הוא מ"ש ואהבת את הוי"ה אלקיך בכל לבבך כו'

ואחר כך עולה האתערותא דלתתא מבי"ע לבחינת מלכות; ואתערותא דלתתא זו היא מה שנאמר: "ואהבת את הוי' אלקיך בכל לבבך" וגו'.

ולכן בנין בהמ"ק [בית המקדש] שבו מקריבים הקרבנות שהוא ענין העלאת מ"ן [מיין נוקבין] מבירור ק"נ [קליפת נוגה] ונפש הבהמית נקי שמחת לבו שהשמחה היא פתיחת הלב שעיי"ז המ"ן [המיין נוקבין] נמשך מ"ד [מיין דוכרין] מבחי' סוכ"ע בממכ"ע [בממלא כל עלמין].

ולכן בנין בית המקדש, שבו מקריבים את הקרבנות — ענין העלאת מ"ן על ידי בירור קליפת נוגה והנפש הבהמית — נקרא "שמחת לבו"; שכן השמחה היא פתיחת הלב, ועל ידי כך נמשכים מ"ד מבחינת סוכב כל עלמין אל ממלא כל עלמין.

8 ולכן ההפוך מזה היה בדור המבול שהיו מכעיסין ובאין. ה"ז [הרי זה] עד"מ כמו שיש ח"ו [חס ושלום] קלקול בהאברים המונע סיבוב והילוך הדם מהלב אל האברים ומהאברים אל הלב כו' ועיי"ז לא נמשך ג"כ מהמוח בהלב ונפסק הקשר כו'.

ולכן ההפך מזה היה בדור המבול, שהיו מכעיסים והולכים. זה דומה, דרך משל, למצב שבו יש, חלילה, פגיעה באיברים המונעת את מחזור הדם ואת זרימתו מן הלב אל האיברים ומהאיברים אל הלב וכו'; ועל ידי כך גם ההשפעה מן המוח אל הלב אינה נמשכת, והקשר נפסק וכו'.

וכך הוא ענין ויתעצב אל לבו שלא נמשך האור בגילוי מבחי' סוכ"ע אל בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] הוא בחי' מלכות כו'.

וזהו ענין "ויתעצב אל לבו": שהאור לא נמשך בגילוי מבחינת סוכב כל עלמין אל בחינת ממלא כל עלמין, שהיא בחינת מלכות וכו'.

ולכן בפי' נח אחר שהקריב קרבן וכתב וירח ה' את ריח הניחוח כתי' [כתיב] ויאמר ה' אל לבו כו' והוא ע"ד מעין שנקרא בנין בהמ"ק [בית המקדש] מקום הקרבנות שמחת לבו כנ"ל:

ולכן בפרשת נח, לאחר שהקריב קרבן, ונאמר "וירח ה' את ריח הניחוח", נאמר "ויאמר ה' אל לבו" וכו'. זה מעין דוגמה למה שנקרא בניין בית המקדש — מקום הקרבנות — "שמחת לבו", כפי שנתבאר לעיל.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/torah-ohr/bereishis/11

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק